

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 766/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti NIKA, spol. s r. o., Digital Park II, Einsteinova 23, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Bohumilom Novákom, Horná 27, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf 57/2013 z 28. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti NIKA, spol. s r. o., **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2014 doručená sťažnosť (podaná na poštovú prepravu 10. novembra 2014) obchodnej spoločnosti NIKA, spol. s r. o., Digital Park II, Einsteinova 23, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Bohumilom Novákom, Horná 27, Banská

Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžf 57/2013 z 28. mája 2014 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S 102/11-110 z 9. januára 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým krajský súd rozhodol v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia bývalého Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) č. 1/226/6669-52984/2011/995399-r zo 6. mája 2011 (ďalej len „rozhodnutie daňového riaditeľstva“).

Sťažovateľka v sťažnosti opísala priebeh konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia daňového riaditeľstva a uviedla:

„Na základe oznámenia Daňového úradu Považská Bystrica začala v našej spoločnosti 26. 01. 2010 daňová kontrola na daň z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie rok 2008.

Protokol z daňovej kontroly nám bol doručený prostredníctvom nášho právneho zástupcu 09. 11. 2010. K protokolu sme podali vyjadrenie, v ktorom sme namietali závažné procesné i hmotnoprávne pochybenia správcu dane.

Daňová kontrola bola ukončená prerokovaním protokolu 14. 12. 2010.

Následne 15. 12. 2010 vydal správca dane rozhodnutie - dodatočný platobný výmer, ktorým určil rozdiel dane z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie rok 2008 v sume 208.090,08 €.

O podanom odvolaní proti rozhodnutiu správcu dane vydalo Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutie z 06. 05. 2011, ktorým potvrdilo rozhodnutie správcu dane.

Žalobou z 15. júla 2011 sme požiadali Krajský súd v Bratislave o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR. Krajský súd v Bratislave o tejto žalobe rozhodol tak, že našu žalobu zamietol a stotožnil sa s dôvodmi daňových orgánov.

O odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave rozhodol Najvyšší súd SR napadnutým rozsudkom sp. zn. 6 Sžf/57/2013 z 28. mája 2014, ktorý nám bol doručený prostredníctvom nášho právneho zástupcu dňa 08. 09. 2014.“

Sťažovateľka ďalej uviedla:

„Sťažovateľka ako žalobkyňa v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia uplatnila tieto podstatné námietky:

... Neposkytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie sa k dodatku k protokolu, čím došlo k porušeniu kogentných ustanovení zák. č. 511/1992 Zb. , ako i ústavného práva podľa čl.48 ods. 2 Ústavy SR na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom.

... Vôbec neprebehlo prvostupňové vyrubovacie konanie, napriek tomu že daňové konanie je dvojestupňové, čím došlo k porušeniu ustanovení zákona o správe daní a poplatkov, čím nám bola odňatá možnosť konať ako účastník konania v prvostupňovom konaní, čím došlo tiež k porušeniu ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v prítomnosti a možnosti vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom.

... Sťažovateľka namietala, že daňová kontrola nebola vykonaná v zákonom stanovenej lehote, pretože rozhodnutie nadriadeného orgánu o predĺžení lehoty na vykonanie daňovej kontroly bolo nezákonné.

... Ďalej sťažovateľka namietala nezákonnosť vykonávaných dôkazov, nesprávnosť ich hodnotenia jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, a nesprávnosť rozsahu dokazovania a nesprávnosť smerovania dokazovania. Tieto námietky spočívali v tom, že správca dane použil dôkazy, ktoré vôbec neboli vykonané v rámci daňovej kontroly, vychádzal z dôkazov, ktoré sa netýkali sťažovateľky, ale iných subjektov, a niektoré dôkazy boli vyhodnotené v rozpore s ich skutočným obsahom. Tým došlo k porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov. ...

Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil s nesprávnymi a neprijateľnými a ústavne nekonformnými právnymi závermi krajského súdu a k podstatným námietkam sťažovateľky prijal takéto závery:

... Odvolací súd nepovažoval námietku o neposkytnutí lehoty na vyjadrenie ako dôvodnú, pretože správca dane sa v dodatku vyjadroval k námietkam sťažovateľky

uvedeným v jej vyjadrení k protokolu, a aj keď je dodatok k protokolu súčasťou protokolu, v skutkových zisteniach a v ich hodnotení protokol nenahrádza ani nedopĺňa. Napokon dodatok bol s daňovým subjektom prerokovaný 14. 12. 2010.

... Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd i námietku spočívajúcu v tom, že neprebehlo prvostupňové konanie, keď daňové orgány sa touto námietkou náležite zaoberali a odôvodnili svoje závery. Nestotožnil sa s názorom sťažovateľky, že ukončením daňovej kontroly začalo prvostupňové konanie, pretože daňová kontrola je neoddeliteľnou súčasťou daňového konania na zistenie relevantných skutočností pre správne určenie a vyrubenie dane. Vo vyrubovanom konaní nie je dôvod opätovne vykonávať dokazovanie, ktoré prebehlo za súčinnosti daňového subjektu, a z toho dôvodu daňové orgány konali v súlade so zákonom a neporušili žiadne zákonné ustanovenia ani ústavné práva sťažovateľky.

... Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí na námietku sťažovateľky o nedodržaní lehoty na vykonanie daňovej kontroly z dôvodu jej nezákonného predĺženia nadriadeným orgánom len konštatuje, že nadriadený orgán lehotu predĺžil a teda daňová kontrola bola ukončená v zákonnej lehote. V súvislosti s možnosťou predĺženia lehoty konštatuje, že zákon neobsahuje dôvod na predĺženie lehoty a toto predĺženie ponecháva na úvahu nadriadenému orgánu. Túto úvahu súd nemôže preskúmať.

... Pokiaľ sa týka námietky zákonnosti vykonania dôkazov a ich hodnotenia, najvyšší súd sa stotožnil v plnom rozsahu so závermi krajského súdu, ktorý sa zasa stotožnil so závermi daňových orgánov. Najvyšší súd nezistil nezákonnosť vykonaných dôkazov a prípadné nesprávne vyhodnotenie ich obsahu. ...

Sťažovateľka zásah do označených práv odôvodňuje tým, že najvyšší súd ako odvolací správny súd ústavne neakceptovateľným spôsobom formalistický redukoval rozsah súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného mimo jeho zákonných hraníc a relevantné právne normy daňového práva hmotného a procesného aplikoval tak, že tým poprel ich zmysel a účel. ...

Formalistická redukcia rozsahu súdneho prieskumu najvyšším súdom - relevantné právne normy daňového práva hmotného i procesného najvyšší súd aplikoval tak, že poprel ich zmysel a účel a sú v zjavnom rozpore s platnou právnou úpravou...“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti NIKA, s.r.o... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf/57/2013 z 28. mája 2014 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf/57/2013 z 28. mája 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 340,90 EUR na účet JUDr. Bohumila Nováka, advokáta, do troch dní od právoplatnosti nález.“

Ústavný súd vzhľadom na rozporné tvrdenia sťažovateľky o doručení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, a tým nadobudnutí právoplatnosti rozsudku krajského súdu preverovaním na krajskom súde zistil, že rozsudok najvyššieho súdu bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľky 8. septembra 2014. To znamená, že týmto dňom, t. j. 8. septembra 2014 nadobudli právoplatnosť rozsudok krajského súdu aj rozsudok najvyššieho súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia daňového riaditeľstva.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval samotný návrh, ústavnému súdu s návrhom nedoručila rozhodnutie, proti ktorému sťažnosť smeruje, teda rozsudok najvyššieho súdu.

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2014

